

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
Filozofická fakulta. Katedra knižničnej a informačnej vedy

Akademická knižnica UK

KEGA 133UK-4/2013

Informačná gramotnosť

informačné zručnosti, schopnosti, znalosti, návyky

Bibliografické a citačné reťazenie

Autor(i):

Ľudmila Hrdináková

Zhrnutie:

Tutoriál prináša informácie o tom:

- čo je citačné a bibliografické reťazenie (inak aj zretazovanie),
- ako požívať citačné a bibliografické reťazenie za účelom vyhľadania informačných zdrojov, relevantných k zadaniu,
- čo sú citačné databázy a ako ich používať.

Copyright:

Tento dokument môže byť použitý výhradne na výskumné, pedagogické alebo osobné študijné účely. Akékoľvek sublicencovanie, reprodukcia, redistribúcia, či predaj sú zakázané.

©Univerzita Komenského v Bratislave, 2014

Kedy môže študent potrebovať poznatky o bibliografickom, respektíve citačnom reťazovaní?

Reťazenie citácií môže študent užitočne využiť pri hľadaní ďalších využiteľných zdrojov.

Citačné reťazenie je proces, pri ktorom možno použiť *jeden vyhľadaný relevantný zdroj* informácií ako východiskový bod *pre hľadanie ďalších užitočných zdrojov*.

Týmto vhodným zdrojom môžu byť napríklad štúdia z výskumu, článok, analýza, ktoré sú relevantné pre danú tému a ktoré je majú vysokú (dobrú) odbornú kvalitu (pozri vedecké verzus nie vedecké zdroje).

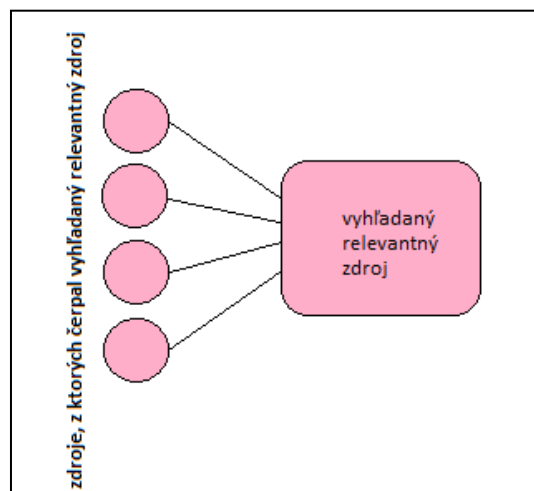
Reťazenie citácií (inak aj bibliografické reťazenie) možno rozdeliť na:

- reťazenie dozadu – ide o spätné, retrospektívne reťazenie,
- reťazenie dopredu – ide o perspektívne reťazenie.

Reťazenie dozadu – spätné, retrospektívne reťazenie

Spätné (inak aj Backwards) reťazenie je proces spätného pohľadu („obzretia“) na informačné zdroje v čase, za účelom prieskumu a nájdenia ďalších vhodných zdrojov. Je to kritický a hodnotiaci pohľad na referenčný zoznam (súpis literatúry, súpis zdrojov, bibliografia), identifikácia a selekcia ďalších dobrých zdrojov informácií, ktoré takýmto spôsobom možno nájsť a následne naštudovať.

Zdroje citované v určitej štúdii z výskumu (článku, analýze), ktorú sme našli ako relevantnú a adekvátnu k danému zadaniu (výskumu), budú mať pravdepodobne relevantné tiež.

Princíp:

- ak je nájdený zdroj relevantný => aj zdroje, z ktorých čerpá, sú relevantné
- ak je nájdený zdroj relevantný => aj zdroje, ktoré sú uvedené v jeho bibliografii, sú relevantné.

V nasledujúcej časti uvádzame rámcový postup využitia spätného zreťazovania za účelom vyhľadania ďalšej tematicky relevantnej literatúry

Postup	
1 krok	nájdi počítačový relevantný zdroj v jednej z databáz Web of Science, Scopus alebo Google Scholar,
2 krok	lokalizuj a vyhľadaj zdroj
3 krok	pozri sa na pojmy ako „Odkazy“, „Bibliografia“, „Literatúra“, „Použitá literatúra“,
4 krok	identifikuj a selektuj vhodné články, na ktoré odkazuje tvoj východiskový zdroj
5 krok	klikni na odkaz „Citation map“ (citačná mapa) vo Web of Science -- u znázorniť vizuálnu mapu citácií (Backwards),

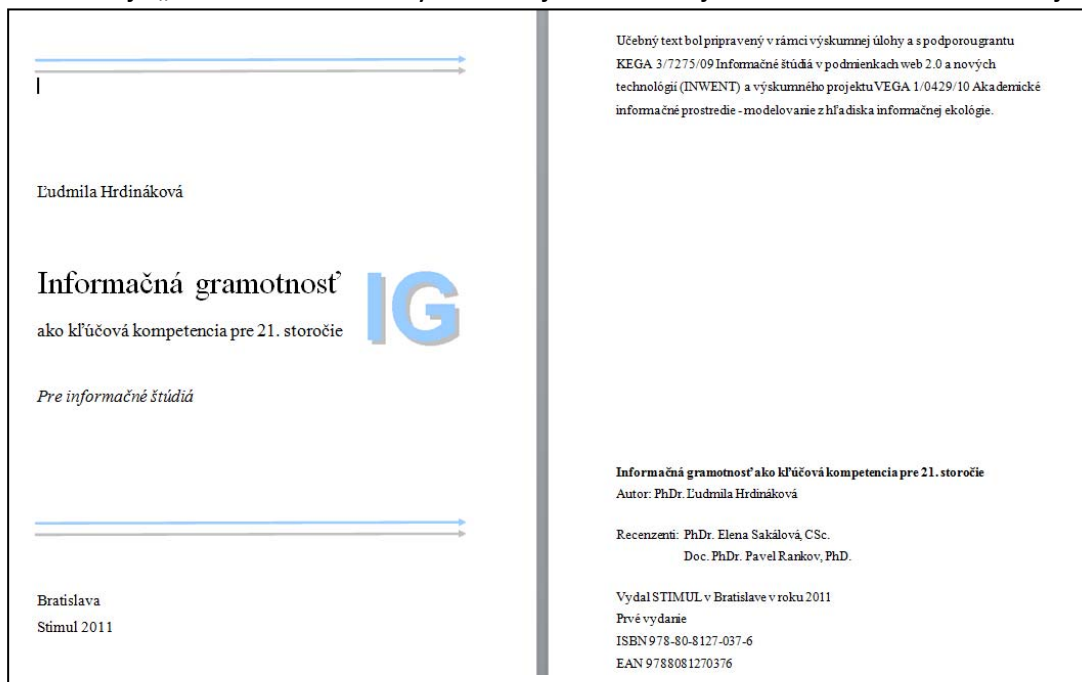
Spätné citačné reťazenie je spôsob, ako sa pozerať späť na danú tému (výskumy) v čase pred realizáciou a zverejnením daného zadania. V citačnom spätnom reťazci možno nájsť zdroje, ktoré môžu byť užitočné pre zistenie histórie a sledovanie vývoja danej (tvojej) témy.

Spätné citačné reťazenie je možné vykonávať:

- manuálne – vyhľadaním potenciálne užitočných zdrojov pomocou katalógov kníh a časopisov alebo vhodných databáz pre články;
- možno tiež použiť databázy – za účelom vyhľadania zdrojov nachádzajúcich sa v tvojej počítačovej bibliografii zdrojov (pozri „využívanie databáz na spätné a perspektívne reťazenie“ nižšie).

Príklad:

Hľadaná téma je „information literacy“. Nižšie je ukážka nájdeného relevantného zdroja:

Relevantný zdroj má za vlastným textom uvedenú bibliografiu zdrojov, z ktorých čerpal informácie.

Bibliografia

- *A Common Vision of the Information Society?* 2003 [online]. ITU, 2003. [cit. 2010-05-29]. Dostupné na internete: <<http://www.itu.int/osg/spu/wsis-themes/Vision/Vision.html>>
- *About Education and Learning at the BFI.* 2010 [online]. London : BRITISH Film Institute, 2010 [cit. 2011-01-17]. Dostupné na internete: <http://www.bfi.org.uk/info_edu/default.htm>
- *ACRL Information Literacy Standards Toolkit.* 2007 [online]. ACRL, April 19, 2007 [cit. 2011-03-29]. Dostupné na internete: <http://www.ala.org/ala/acrl/acrlissues/acrlinfolit/infoliststandards/standardstoolkit.cfm>
- *A Global Imperative : The Report of the 21st Century Literacy Summit.* 2005 [online]. NMC: Media Consortium, 2005 [cit. 2011-03-29]. ISBN 0-9765087-1-0. Dostupné na internete: <<http://www.adobe.com/education/pdf/globalimperative.pdf>>
- *Alexandria Proclamation on Information Literacy and Lifelong Learning.* 2006 [online]. UNESCO, 2006 [cit. 2011-05-04]. Dostupné na internete: <http://portal.unesco.org/ci/en/ev.php-URL_ID=20891&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html>
- ALBRIGHT, K. S. 2005. Global measures of development and the information society. In *New Library World*, Vol. 106 Iss: 7/8, s.320 – 331.
- ALEXANDER, P. 2006. *The Internet at school: A tool or a crutch?* [online]. MSNBC Interactive, 2006 [cit. 2006-03-31]. Dostupné na internete: <<http://www.msnbc.msn.com/id/11727321/>>
- American Association of School Librarians. 1998. *Information power : Building partnerships for learning.* Chicago : American Library Association. Zdroj: WOLF, S. 2003. *The Big Six Information Skills As a Metacognitive Scaffold.* 2003 [online]. AASL – American Association of School Librarians, 2003 [cit. 2011-01-17]. Dostupné na internete: <<http://www.ala.org/ala/mgrps/divs/aasl/aaslpubsandjournals/slmrb/slmrcontents/volume62003/bigsixinformation.cfm#big6>>
- ANDRETTA, S. 2010. *Ways of experiencing information literacy* [online]. London: Institute of Education, University of London. 2010 [cit. 2011-03-29]. Dostupné na internete:

Bibliografia teda poskytuje množinu ďalších relevantných zdrojov k téme „information literacy“.

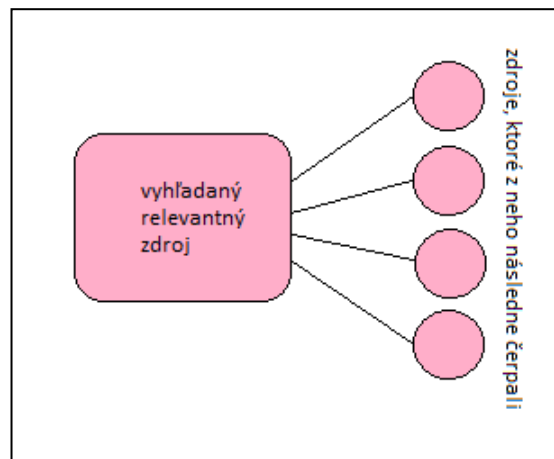

Reťazenie dopredu (perspektívne)

Perspektívne reťazenie (vpred) je proces hľadania zdrojov, ktoré následne citujú v počiatočný relevantný zdroj. Pri využívaní reťazenia dopredu (teda využiť perspektívny citačný reťazec) je potrebné použiť citačné databázy, ako je napríklad Web of Science, Scopus alebo Google Scholar, ktoré sú schopné realizovať proces perspektívneho reťazenia.

Perspektívne reťazenie je spôsob, ako sa perspektívne (dopredu) pozerať na daný výskum (tému) – je proces perspektívneho pohľadu na informačné zdroje v čase, za účelom prieskumu a nájdenia ďalších vhodných zdrojov, relevantných a adekvátnych vo vzťahu k téme na základe počiatočného zdroja.

Perspektívne môže byť spôsob sledovania prebiehajúceho vývoj témy.

BIBLIOGRAFICKÉ A CITAČNÉ REŤAZENIE

Princíp:

- ak je nájdený zdroj relevantný => aj zdroje, ktoré následne z neho čerpajú, sú relevantné,
- ak je nájdený zdroj relevantný => aj zdroje, ktoré sú uvedené „Times Cited“ (Citovaný), „Cited By“ (citoval ho); „Citations“ (citácie), sú relevantné.

Postup:	
1 krok	nájdí počiatočný relevantný zdroj v jednej z databáz Web of Science, Scopus alebo Google Scholar,
2 krok	lokalizuj a vyhľadaj zdroj, prejdí naň
3 krok	prejdí do časti: „Referencie“, „Bibliografia“, „Literatúra“
4 krok	pozri termíny ako „Times Cited“ (Citovaný), „Cited By“ (citoval ho); „Citations“ (citácie) – uvidíš články, ktoré následne odkazujú na tvoj východiskový článok (zreťazenie dopredu);
5 krok	vo Web of Science klikni na odkaz „Citation map“ (citačná mapa) -- znázorni sa vizuálna mapa citácií (Forwards)

Ukážka vyhodnotenia informačných zdrojov v SCOPUS-e:

Scopus

Search | Alerts | My list | Settings | Live Chat | Help and Contact | Tutorials | Register | Login | Brought to you by Academic Library of Comenius University

(TITLE-ABS-KEY (information overload)) AND (information literacy) | Edit | Save | Set alert | Set feed

129 document results | View secondary documents | Analyze search results | Sort on: Date Cited by Relevance

Search within results... | Export | Download | View citation overview | View Cited by | More...

Refine | Limit to | Exclude

Year

- 2014 (11)
- 2013 (17)
- 2012 (17)
- 2011 (7)
- 2010 (7)

Author Name

- Bawden, D. (3)
- Brayne, C. (2)
- Jensen, J.D. (2)
- Acton, R.T. (2)
- Amonggi, H. (2)

☐ 1	Moving beyond intentions and toward the theory of trying: Effects of work environment and gender on post-adoption information technology use	Ahuja, M.K., Thatcher, J.B.	2005	MIS Quarterly: Management Information Systems	29 (3), pp. 427-459	210 Cited by
☐ 2	Problem of information overload in business organizations: A review of the literature	Edmunds, A., Morris, A.	2000	International Journal of Information Management		198
☐ 3	The dark side of information: Overload, anxiety and other paradoxes and pathologies	Bawden, D., Robinson, L.	2009	Journal of Information Science		92
☐ 4	Learner control in hypermedia environments	Scheiter, K., Gerjets, P.	2007	Educational Psychology Review		91
☐ 5	Reading Strategies for Coping with Information Overload ca. 1550-1700	Blair, A.	2003	Journal of the History of Ideas		87

Vyhodnotenie informačných zdrojov, ktoré boli vyladané tematickým vyhľadávaním v SCOPUS-e a následným kvantitatívnym vyhodnotením podľa počtu citácií:

- hľadaná téma = „information literacy“
- najcitovanejší zdroj = Moving beyond intentions and toward the theory of trying: Effects of work environment and gender on post-adoption information technology use
- zdroj podľa SCOPUSU cituje následne 210 ďalších informačných zdrojov

POZOR! Čím je relevantný zdroj mladší, tým menej citácií pravdepodobne má.

Po rozkliknutí „Cited by“ sa zobrazia zdroje, ktoré daný relevantný zdroj citujú.

BIBLIOGRAFICKÉ A CITAČNÉ REŤAZENIE

h results Sort on: **Date** Cited by Relevance ...

Export | Download | View citation overview | View Cited by | More... [Show all abstracts](#)

☐ Understanding the determinants of online repeat purchase intention and moderating role of habit: The case of online group-buying in Taiwan 1	Hsu, M.-H., Chang, C.-M., Chuang, L.-W.	2015	International Journal of Information Management	0
☐ Examining the moderating effect of inconsistent reviews and its gender differences on consumers' online shopping decision 2	Zhang, K.Z.K., Cheung, C.M.K., Lee, M.K.O.	2014	International Journal of Information Management	1
☐ IT infusion within the audit process: Spreadsheet use in small audit firms 3	Pongpatrachai, D., Cragg, P., Fisher, R.	2014	International Journal of Accounting Information Systems	0
☐ Application discoverability and user satisfaction in mobile application stores: An environmental psychology perspective 4	Song, J., Kim, J., Jones, D.R., Baker, J., Chin, W.W.	2014	Decision Support Systems	0
☐ The Moderating Effects of Resident Characteristics on Perceived Gaming	Yoo, J.I.F., Zhou, Y., Liu, T., Kim	2014	Journal of Travel and Tourism	0

Po rozkliknutí „Show all abstracts“ sa zobrazia aj abstrakty:

h results Sort on: **Date** Cited by Relevance ...

Export | Download | View citation overview | View Cited by | More... [Hide all abstracts](#)

☐ Understanding the determinants of online repeat purchase intention and moderating role of habit: The case of online group-buying in Taiwan 1	Hsu, M.-H., Chang, C.-M., Chuang, L.-W.	2015	International Journal of Information Management	0
<div style="border: 1px solid red; padding: 5px;"><p>© 2014 Elsevier Ltd. All rights reserved. The success of online shopping depends on customers' repeat purchasing. This study proposed a theoretical model by integrating the literature of expectation-confirmation model and online shopping to test the factors affecting repeat purchase intention in online group-buying. Data collected from 246 respondents were used to test the proposed model. The results show that trust and satisfaction are the strong predictors of repeat purchase intention. The results also reveal that satisfaction has significant influence on trust, whereas perceived value, confirmation, and website quality are the significant antecedents of satisfaction. Our results report that website quality has positive influence on perceived value. Finally, perceived value exerts stronger effect on repeat purchase intention for high-habit customers, whereas trust and satisfaction have higher influence on repeat purchase intention for low-habit customers. Implications and limitations are discussed.</p></div>				
☐ Examining the moderating effect of inconsistent reviews and its gender differences on consumers' online shopping decision 2	Zhang, K.Z.K., Cheung, C.M.K., Lee, M.K.O.	2014	International Journal of Information Management	1

The prevalence of social media has provided consumers with many opportunities to post online reviews on a wide range of products on the Internet. In this study, we attempt to investigate the moderating effect of inconsistent reviews (i.e., a mix of positive and negative reviews) on consumers' purchase decision. We further examine whether the effect

Iné riešenie?

Vyhľadávanie pomocou vyhľadávača SCHOLAR GOOGLE

scholar.google.sk/scholar?q=Information+Literacy+&btnG=&hl=sk&as_sdt=0%2C5&as_vis=1

Najobľúbenejšie Ako začať Nový priečinok

Web Obrázky Viac...

Google

Študovňa Približný počet výsledkov: 1 850 000 (0,28 s)

Články Tip: Hľadať stránky iba v jazyku slovenčina . Svoj jazyk si môžete vybrať na stránke Nastavenia Študovne..

Moja knižnica

Kedykoľvek

Od 2014

Od 2013

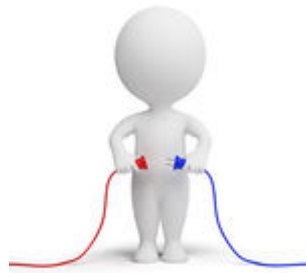
Od 2010

Vlastný rozsah

Workplace experiences of information literacy
CS Bruce - International journal of information management, 1999 - Elsevier
The idea of **information literacy**, broadly defined as the ability to recognise **information** needs and identify, evaluate and use **information** effectively, has been of growing concern in the education sectors for a number of years; whilst in the workplace, employers and managers ...

Citované 1043-krát **višiacie články** **Všetky verzie 16** **Citovať** **Uložiť**

A Conceptual Analysis and Historical Overview of Information Literacy
SJ Behrens - College and research libraries, 1994 - ERIC

Ako nájsť citačný nástroj SCOPUS?

SCOPUS sa nachádza medzi licencovanými zdrojmi knižnice Univerzity Komenského:
<http://uniba.sk/o-univerzite/fakulty-a-dalsie-sucasti/akademicka-kniznica-uk/externe-informacne-zdroje/>

The screenshot shows the website of the University of Komenského in Bratislava. The main navigation bar includes the university logo, the name 'UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE', and a search bar. Below the navigation bar, there is a breadcrumb trail: 'Univerzita Komenského > O univerzite > Fakulty a ďalšie súčasti > Akademická knižnica UK > Externé informačné zdroje'. The main content area is titled 'EXTERNÉ INFORMAČNÉ ZDROJE' and lists various databases and services. The 'SCOPUS (NISPEZ)' link is highlighted with a red circle. Other links include 'Portál e-časopisov UK', 'Summon Discovery Tool', 'Web of Knowledge', 'ebrary Academic Complete', 'EBSCO manuály', 'ProQuest Central', 'JSTOR', 'Oxford Journals', 'ScienceDirect', 'SpringerLink', 'Wiley Online Library', 'Knovel', 'REAXYS', and 'IEEE/ET Electronic Library'. On the right side, there are sections for 'VZDIAL' and 'SKÚŠOE'.

Literatúra:

- *Externé informačné zdroje* [online]. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave 2014 [cit. 2014-10-10]. Dostupné na: <http://uniba.sk/o-univerzite/fakulty-a-dalsie-sucasti/akademicka-kniznica-uk/externe-informacne-zdroje/>
- *Information Literacy (Draft): 16. Following Citations* [online]. Salem (Oregon): Willamette University, Mark O. Hatfield Library, 2014 [cit. 2014-10-10]. Dostupné na: <http://libguides.willamette.edu/information-literacy/following-citations>